

Tửu Cường 酒狂

Nguyên tác: Huỳnh Song Dị Thảo

Tác giả: Trường Bạch Hạo Ca Tử

Bản dịch của: Phạm Xuân Hy

Lương Sinh, người Tú Thủy là một người nhát gan, nhưng hễ rượu vào là trở nên mạnh dạn, không còn sợ sệt nữa. Bình nhật, Sinh truyện trò với người quen thường rụt dè e lệ như con gái chưa chồng.

Nhưng rượu, hễ uống hơi quá chén một chút, thì lập tức rút kiếm chém xuống mặt đất, cất tiếng hát rất là bi tráng khảng khái. Coi như không có ai bên cạnh. Vì thế, người ta mới bảo Sinh là một tay cuồng rượu. Đến tuổi trung niên 中年, vợ Sinh qua đời, Sinh phải ở góa, cũng tính muốn lấy người vợ khác, nhưng gấp quá, chưa tìm được ai.

Một tối, Sinh cùng bạn bè ăn nhậu, men ngà ngà hơi say, có người đùa bảo với Sinh:

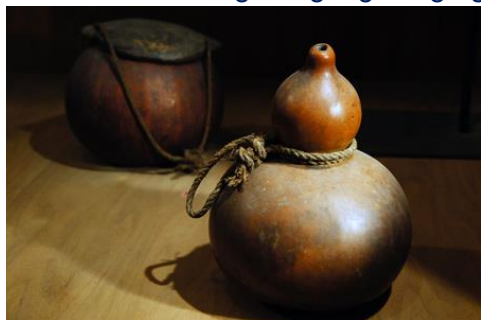
- Đệ nghe nói quan Thái Thú có người con gái mới mười lăm tuổi mà bị chết yểu, diện mạo rất xinh đẹp, đến nay quan tài vẫn còn quàn ở trong miếu Ngũ Thánh Từ. Những đêm trăng thanh gió mát, cô ta vẫn thường hiện lên, huynh góa vợ đã lâu, sao không tìm đến mà xin cưới!

Sinh lúc đó cũng đã hơi chệnh choáng, bèn đứng ngay dậy đáp "Xin tuân lệnh!", rồi cười nói tiếp:

- Nhưng các huynh phải làm mỗi đấy nhé. Đệ không từ chối đâu! Mời các huynh ngày mai mang rượu đến đó để chúc mừng hôn lễ.

Nói xong, đi ra. Mấy người bạn đều vỗ tay tán thưởng, cho rằng làm gì có chuyện người con gái con quan Thái Thú hiện hình, Sinh có đến đó cũng chẳng hề gì.

Sinh lần theo bóng trăng, nghiêng nghiêng ngả ngả mà bước. Đến cửa miếu thì đã quá nửa đêm, Sinh sợ bị

người ông từ coi miếu bắt gặp, bèn leo qua bức tường thấp mà vào. Vốn đã biết quan tài của người con gái đặt ở phía tây hành lang, chàng thẳng bước đi tới. Gió đêm lạnh buốt, như kim đâm vào cốt tuỷ, làm Sinh hơi tỉnh men rượu. Trong bụng đâm ra sợ hãi lùi lại. Tính tháo chạy. Thành linh, Sinh ngửi thấy mùi rượu thơm phức bốc lên. Chàng lần theo hơi rượu đi tới. Chàng thấy ngay dưới hành lang có một vò rượu mở nút đặt sẵn để đấy. Chàng cầm lên. Tớp mộtớp. Mùi rượu thơm phức. Bất giác say mềm. Trong cơn say, chàng chợt nhớ đến việc đi hỏi vợ, bèn tiến đến chỗ hành lang có đặt quan tài của người con gái, rồi dùng tay gõ lên quan tài gỗ, miệng nói:

- Tẩu sinh là kẻ bất tài, trung niên táng thê, chưa có đám nào, nghe nói nàng thường xuất hiện rong chơi, xin cho kẻ hèn này gặp mặt một lần được không?

Sinh thấy trong quan tài vẫn im ắng, lặng thình, không ai trả lời bèn cười nói:

- Té ra, Khanh đã hoá ra "gỗ khô tro tàn" (枯木死灰 khô mộc tử hôi) không sống lại được nữa, ta cũng chẳng nên quyến luyến lâu ở đây làm gì.

Rồi xoay người muốn bỏ về. Nhưng chân chàng bị mềm nhũn ra, té khuỵu xuống, chợt nghe có nói dịu dàng, êm ái từ trong quan tài phát ra:

- Lang quân! Chờ thiếp một chút đã. Thiếp ra ngay.

Tiếng nói chưa dứt, lại nghe một âm thanh khác vang lên. Một người con gái hiện ra đứng bên cạnh Sinh. Chàng thấy tướng mạo của người con gái ấy, trông bệnh hoạn, vàng vọt như màu đất, xương xẩu gầy guộc, trông nhận không ra hình người. Nàng quơ tay một như một tên ma cà bông, ôm chắc lấy Sinh. Khí lạnh từ người nàng thấm vào cơ thể chàng, buốt đến tận xương tuỷ. Trong cơn say, Sinh chẳng sợ hãi gì, không tránh né, mà chỉ kêu to lên rằng:

- Ôi! Bằng hữu lừa ta rồi. Khanh đâu có giống như lời họ nói.

Sinh bèn hất tay đẩy mạnh người con gái ra. Người con gái chưng hửng, mặt đỏ lên e lệ, một hồi lâu mới nói:

- Chàng vốn là kẻ háo sắc, thiếp chỉ có vò rượu ngon, tặng không, mời chàng uống!

Nói xong hậm hực bỏ đi. Trong quan tài lại nghe có tiếng kêu như bò rống.

Sinh sợ toát mồ hôi, không cần phải dùng nước lạnh rửa mặt mà cũng tỉnh lại, lật đật tháo chạy. Về đến nhà thì mệt rũ, vào giường nằm. Sáng hôm sau, các bạn bè của Sinh đem rượu đến thăm, hỏi xem hôn lễ có của chàng có vui không. Sinh bối rối, xoa tay ngăn lại, nói:

- Xin các huynh đừng nhắc lại nữa, các huynh suýt giết đệ vì chuyện đó.

Rồi đem việc xảy ra, căn kể thuật lại cho bạn bè nghe. Nhưng bạn bè chẳng ai chịu tin, hò nhau kéo đến ngôi miếu để kiểm nghiệm lại hư thực. Khi đến nơi, họ thấy chiếc áo quan người con gái Thái Thú bị nứt ra khoảng chừng một thốn. Nhìn kỹ. Quả nhiên đúng như lời Sinh kể. Họ đều sợ hãi lè lưỡi, quay trở về.

Sinh từ đấy, cũng thôi không uống rượu, nhờ thế, không còn điên cuồng nát rượu như trước nữa.

Paris ngày 17 tháng 01 năm 2017-lúc 10h16

Phạm Xuân Hy

CHÚ THÍCH

Trường Bạch Hạo Ca Tử

長白浩哥子

Cũng còn gọi là Hạo Ca Tử, là một tác giả gốc Mãn Châu đời Càn Long, tên họ thật và đời sống bất tường. Nhưng theo "Bát Kỳ Nghệ Văn Biên Mục" ghi chú thì Huỳnh Song Dị Thảo do Khánh Lan người Mãn Châu soạn. Khánh Lan tên chữ là Tự Thôn, là một văn sĩ nghèo, từng giao thiệp với văn học gia nổi tiếng đương thời là Viên Mai. Tuy sống âm thầm không được người đời biết đến, nhưng phụ thân ông là Doãn Kế Thiện là một đại thần nổi tiếng của Thanh triều, lịch nhậm các chức Tuần Phủ, Tổng Đốc, sau đến Văn Hoa Điện Đại Học Sĩ kiêm Quân Cơ Đại Thần.

Tác phẩm "Huỳnh Song Dị Thảo" gồm có một trăm ba mươi tám truyện ngắn, viết theo lối văn ngôn.

Mặc dầu mô phỏng theo phong cách của Bồ Tùng Linh trong Liêu Trai Chí Dị, nhưng Huỳnh Song Dị Thảo không phải là không có nhưng tác phẩm ưu tú, tư tưởng và nghệ thuật tương đối cao. Cốt truyện thường có khuynh hướng đề cao nam nữ tự do luyến ái, và đã kích cái lễ giáo của phong kiến hủ bại, nên từ lâu đã được độc giả hoan nghênh ưa thích.

Một số truyện trong Huỳnh Song Dị Thảo đã được chúng tôi phiên dịch và in trong Hậu Liêu Trai và Thiệp Bạc Mệnh trước đây.

Thái Thú

太守

Tên gọi một chức quan.

- Nhà Tần đặt chức Quận Thú, trông chủ quản mọi việc hành chính trong một quận..

- Đến đời Cảnh Đế nhà Hán, thì đổi Quận Thú là Thái Thú, là vị quan đứng đầu coi việc hành chính một quận, trật nhị thiên thạch. (Thái Thú đầu tiên của quận Giao Chỉ là Thạch Đới, do Hán Võ Đế phái đến).

(Đời Thuận Đế nhà Đông Hán, toàn quốc có 105 quận, số huyện của mỗi quận không đều nhau)

- Đời nhà Tùy đổi quận ra là châu, đặt quan Thứ Sử đứng đầu coi một châu.

- Đời Đường lại đổi châu thành quận, thì vị trưởng quan là Thái Thú. Sau đó lại đổi là châu, thì lại gọi là Thứ Sử.

- Đời Tống đổi quận làm phủ hoặc là châu, vì thế cũng gọi là tri phủ, hay tri châu, là thái thú.

Trung niên

中年

Trung niên chỉ người ở tuổi khoảng 40 đến 50. Ở lớp tuổi này phần nhiều là người đã kết hôn, và có con cái, kinh nghiệm từng trải, trí thức phong phú. Tuy thế, không có giới hạn tuổi nhất định để chỉ tuổi trung niên.

Người Tàu có câu "Trung niên táng thể" là chỉ người ở vào tuổi 40 đến 50 bị góa vợ.

Tùy theo sự trưởng thành và suy lão, lại có những định nghĩa, cùng giới hạn về tuổi trung niên khác như:

- Tuổi " ấu niên " khoảng 0 tuổi đến 3 tuổi.

- Tuổi " đồng niên " từ 4 đến 9 tuổi.

- Tuổi thiếu niên từ 10 tuổi đến 19 tuổi

- Tuổi thanh niên từ 20 đến 40 tuổi
- Tuổi tráng niên từ 41 tuổi đến 50 tuổi.
- Tuổi trung niên từ 51 đến 65 tuổi ;
- Cao niên từ 65 đến 74 tuổi.

Tẩu Sinh

鮒生

- 1- Cá tép, cá riu.

Chỉ người không có tài, hoặc ý kiến bỉ lậu kém cỏi.

- 2- Văn sĩ tự xưng một cách khiêm tốn, tự ví mình tài năng kém cỏi, nhỏ bé, như tép riu, tương tự như chữ "tệ nhân".

Một âm nữa là Tưu.

Khanh

卿

- 1- Ngày xưa vợ chồng gọi nhau là khanh.
- 2- Đến nhà Đường, thiên tử gọi đại thần là "khanh".
- 3- Thời cổ, Khanh là tước vị hoặc xưng vị của cao cấp quan lại.

- Đến thời Tây Chu và Xuân Thu, vương triều nhà Chu và các chư hầu đều có đặt ra chức Khanh và chia ra làm ba cấp Thượng Khanh, Trung Khanh, và Hạ Khanh
- Đến thời Chiến Quốc, Khanh là một trong những tước vị, có Thượng Khanh và Á Khanh.
- Đến thời Tần và Hán, trong triều có các chức quan như Phụng Thường (Hán gọi là Thái Thường, Phụng Thường), Lang Trung Lệnh (Hán gọi là Quang Lộc Huân), Vệ Úy, Thái Bộc, Đình Úy, Điền Khách (Hán gọi là Đại Hồng Lô), Tông Chính, Trị Túc Nội Sử, (Hán gọi là Đại Tư Nông) là những trưởng quan của Cửu Tự đều gọi là Khanh cả.
- Nhà Bắc Ngụy, bên dưới Khanh đặt ra chức Thiếu Khanh.
- Các triều đại sau đặt ra Cửu Khanh, nhưng danh xưng của Cửu Khanh lại không nhất chí, nắm quyền coi việc có lớn có nhỏ.
- Đầu đời nhà Tống, tuy có chức Cửu Khanh, nhưng là phẩm trật của quan lại, không có chức quyền. Đến năm Nguyên Phong nguyên niên, khi thay đổi chế độ quan lại, thì mới là thực chức nắm quyền.
- Nhà Minh, cửu khanh gồm có lục bộ Thượng Thư, và Đô Sát Viện Đô Ngự Sử, Đại Lý Tự Khanh, Thông Chính Ty Sử
- Nhà Thanh thường dùng Lục Bộ Cửu Khanh gọi chung với nhau.

Âm Hôn

陰婚

Người Tàu xưa có tục "âm hôn-lấy ma" cũng còn gọi là "Minh Hôn 冥昏", là một tập tục hôn nhân cổ xưa, tức hai gia đình có con trai, và con gái đã chết nhưng chưa từng lấy vợ lấy chồng, liền hôn với nhau. Đời nhà Chu đã thấy lưu truyền tục lệ này, phía chính quyền đã có lệnh ngăn cấm và gọi đó là là " Giá Thương ".

Gia đình người chết lấy nhau, đem hai người này chôn chung một chỗ. Nhưng lệnh cấm không được thực hành tuyệt đối.

- Đến cuối thời Đông Hán, con út Tào Tháo là Tào Xung chết năm 13 tuổi từng lấy người con gái đã chết, người họ chết, và được hợp táng.
- Đời nhà Đường, người em đã chết của Vi Hoàng Hậu tên là Vi Tuần từng làm " minh hôn " với con gái đã chết của Tiêu Chí Tông và được hợp táng, đủ cho thấy rằng tục " minh hôn " ở thời đó rất được thịnh hành.
- Đến thời Tống, người chuyên làm " mai " cho những nam nữ đã chết lấy nhau để kiếm tiền, gọi là " Quỷ Môi Nhân 鬼媒人- Người làm mối cho ma", tục lệ này phản ánh cái quan niệm linh hồn bất diệt, và tưởng tượng ra một thế giới u minh khác, nếu không cho con cái chết mà chưa lấy vợ lấy chồng thì sẽ bị linh hồn của người chết quấy phá, và cũng nhân đó nảy sinh ra cái phong tục " âm hôn ".